

χρους. Ἄλλαι δὲ ἤθελον, καὶ πολεμήσωσιν ἐκεῖ,
ὡν πρῶτος ἦτον ὁ Μιλτιάδης· ὅθεν κατήντησε
τὸ πρῶγμα εἰς ψηφοφορίαν, καὶ ἐγίνοντο ἰσά-
ριθμοι αἱ ψῆφοι. Ἐπειπεν ὁμως καὶ προσεθῆ
εἰς τὸ εὖ μέρος καὶ ἡ ψῆφος τοῦ Πολεμάρχου
ὑπερον, κατὰ τὴν γνώμην αὐτοῦ· ἐπειδὴ
ἦτον καὶ εὐκαίριος ἰσοψηφός τοῖς στρατηγοῖς.
Εἰς ταύτην ὄρα τὴν περίσσειαν ἐμελλε, καὶ κρί-
νη τὴν διαφοράν ἡ ψῆφος τοῦ Πολεμάρχου.
Ὅθεν ἔρχεται πρὸς αὐτὸν ὁ Μιλτιάδης, καὶ
εἰπὼν τὰ συμφέροντα, ὡς εἴρηται ἐν τῷ βίῳ
αὐτοῦ, εἰσεὶν αὐτόν. Καὶ οὕτως ἐπεκυρώθη
ἡ γνώμη τοῦ Μιλτιάδου. Ἦτον μὲν συνήθεις,
καὶ διοικῆ ἕκαστος τῶν στρατηγῶν μίαν ἡμέραν
ὅλον τὸ κράτειμα, ἀλλὰ διώρθωσαν καὶ τοῦ-
το οἰκονομικῶς, καὶ ἐδόθη ἡ στρατηγία τῆς
μάχης εἰς τὸν Μιλτιάδην. Συνήργησε δὲ εἰς
τοῦτο μάλιστα ὁ Ἀριστίδης.

**Μάχη ἐν Μαραθῶνι, καὶ στρατηγός
ὁ Μιλτιάδης, ὁ Μηδοκτόνος.**

**§. Ε'. Οἱ μὲν Πέρσαι ἐκρατοπέδουσιν εἰς
τόπον ἐπωριλίεσσιν, ἐν περιοχῇ διακοσίων**

Ε 3

ραδίων, ἔχουτες πρὸς ἀνατολὰς τὴν θόλασσαν· τὸ δὲ ἄλλα μέρη ἦσαν περικυκλωμένα μεθ' ὅρη ὡς τείχος. Τὸ δὲ μίσην ἦτον πεδίοσ. Τὸ δὲ κράτευμα αὐτῶν ἦτον κατὰ μὲν τινὰς διακρίων, κατ' ἄλλους δὲ ἑκατὸν χιλιάδων πεζῶν, καὶ δίκαι Ἴππικόν. Ὁ δὲ Μιλιτιάδης ἔχων δίκαι χιλιάδας πεζῶν μόνον, ὀνειπήρωσε τὸ ἔλλειπον διὰ τῆς φρονήσεως καὶ ἐμπειρίας. Παρίταξε τὸ κράτευμα αὐτοῦ ὑπὸ ράδιο ἑσπερίον τῶν Περσῶν, εἰς τὰς ὑπώρειας τῶν ὄρους, ἵνα ἔχη τὰ ὀπισθεν εἰς ἀσφάλειαν. Δειξιόθειν δὲ καὶ ἄριστροθον ἦσαν δένδρα πικνωτάτα· ἔκοψε καὶ πολλὰ δένδρα εἰς τόπους ἀρμόδιους, ἵνα ἔχη εἰς ἀσφάλειαν καὶ τὰ πλάγισ, ἵνα ἐμποδίζηται ἡ ὄρμη τοῦ Ἴππικοῦ, ἡ κύκλωσις τῶν κεράτων, καὶ τὸ διάσπασμα τῆς φάλαγγος. Ἐπειδὴ δὲ τὸ κράτευμα αὐτοῦ οὐκ ἦτον ἱκανόν, ἵνα ἐκτείνῃ τὸ μέτωπον εἰς παραλληλισμὸν τῆς φάλαγγος τοῦ ἐχθροῦ, ἐπέκνωσε μόνον τὰ κέρατα ἀμφοτέρωθεν, τὸ δὲ κέντρον ἀφῆκεν ἀδύνατον, σκοπῶν, ἵνα καταστρατηγήσῃ τὸν βόρβαρον. Τὸ μὲν δεξιὸν κέρατος εἶχεν ὁ Πολέμορχος κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν Ἀθηναίων· ἔπειτα ἦσαν κατὰ τάξιν αἱ φυλαί,

ἔχουσαι τοὺς κρατηγοὺς αὐτῶν· καὶ πρὸς τὸ
κίεντρον ἦτον ἡ Ἀντιοχίς καὶ Λευτίς φυλή,
ἔχουσαι κρατηγοὺς τῶν Θεμισοκλήν καὶ Ἀρι-
σειδην. Ἐπειδὴ ὁ μὲν Θεμισοκλῆς ἦτον τῆς
Λευτιίδος, ὁ δ' Ἀρισειδῆς τῆς Ἀντιοχίδος
φυλῆς. Τὸ δὲ ἄριστον κίρας εἶχον οἱ Πλα-
ταιεῖς. Ὁ δὲ Μιλτιάδης εἶτραχε πανταχοῦ διοι-
κῶν τὴν παράταξιν. Τούτων δὲ οὕτω γυνο-
μίων, ἐθυσίασαν, καὶ ἐγίνοντο κάλλιςα τὰ
Ἰερά. Τότε ὑπεσχάθη ὁ Καλλίμαχος, ἡ ὁ Μιλ-
τιάδης, ὑὰ θυσιάσῃ τύσας αἴγας εἰς τὴν Ἀρ-
τεμιν, ὅσους Πέρσας φονεύσωσιν (*). Τὸ δὲ
μεταξὺ τῶν κρατευμάτων μεταίχμου ἦτον ὀκτώ
ραδίων, ὡς εἶρηται. Παιανίσαντες οὖν οἱ Ἀθη-
ναῖοι, ὤρμησαν πρὸς τοὺς Μήδους τρέχοντες
καὶ ἀλαλάζοντες. Καὶ πρῶτοι τῶν Ἑλλήνων οἱ
Ἀθηναῖοι ὤρμησαν τότε πρὸς αὐτοὺς μὲ ἄφρη
εἶαν ἀπίρευτον, καὶ καταρρόνησιν ἀνήκουσον,
μὴ ἔχουτες οὔτε Ἰππικὸν, οὔτε τοξότας. Ἐ-
πειδὴ πρότερον οἱ Ἕλληνας εἰρόμαζον, ὅτε
ἦκουσαν μόνον τὸ ὄνομα τῶν Μήδων, καὶ ὅτε
εἶδον τὰ πολυτάλη ἐνδύματα αὐτῶν.

(*) Ὁμοῦ ὅμοι. τόμ. Δ'. 252.

β. ς'. Ταῦτα δὲ ὁρῶντες οἱ Πέρσαι, ἐθαύ-
 ζον, νομίζοντες, ὅτι παρεφρόνησον οἱ Ἀθη-
 ναῖοι, καὶ τρέχουσιν οὕτω πρὸς αὐτούς, τόσοι
 ὀλίγοι ἔντες. Ἀντετάχθησαν ὁμῶς καὶ αὐτοί,
 καὶ ἐμάχοντο πολλὴν ὥραν σφοδρότατα. Καὶ
 τὸ μῖν κέντρον τῶν Ἀθηναίων ἐκολπώθη ἀδύ-
 ματον ἔν, ὅπου εἶχον οἱ Μῆδοι τοὺς Πέρ-
 σας καὶ Σάκας, τοὺς ἀνδρειοτάτους καὶ ἐμπει-
 ροτάτους, καὶ ἐκωδύνειεν ὁ Θιμισοκλῆς καὶ
 Ἄριστιδης. Ἐσάθησαν ὁμῶς γενναίως, καὶ ἐκώ-
 λυσαν τὸ διόσπαγμα τοῦ κέντρου, καὶ τῆς
 φάλαγγος. Τὰ δὲ κέρατα ἐνίκων ἀμρότερα,
 ὥς ἐτραῖψαν τὰ κέρατα τῶν Μήδων· καὶ τὸ
 μῖν δεξιὸν κατεσκόρπισαν εἰς τὰς πεδιάδας·
 τὸ δὲ ἀριστερὸν διώκομένον, ἔπεισεν εἰς τόπον
 ἐλώδη, καὶ ἐκεῖ ἐγένετο μεγάλη ἡ σφαγὴ τῶν
 Περσῶν. Ἀφ' οὗ διασκόρπισαν τὰ κέρατα, καὶ
 ἀπέκοψαν αὐτὰ ἀπὸ τοῦ κέντρου, ἤνωσαν τὰς
 πτέρυγας αὐτῶν, καὶ ἀπέτραψαν εἰς τὸ κέν-
 τρον, ὅπου ἠγωνίζοντο ἐνδύξως ὁ Θιμισο-
 κλῆς καὶ Ἄριστιδης. Ἐγένετο τοίνυν καὶ ἐν-
 ταῦθα μεγάλη ἡ σφαγὴ, ὥς ἐτραῖψαν οἱ
 Μῆδοι εἰς φυγὴν πρὸς τὰ πλοῖα αὐτῶν. Οἱ δὲ
 Ἀθηναῖοι διώκοντες αὐτούς κατὰ πόδας, ἐρε-

υειυσαν πολλούς, καὶ τέλος ἐζήτουν πῦρ, καὶ
 καύσασαι τὰ πλοῖα. Ἐλόμβανον καὶ ἐκρά-
 τουν αὐτὰ ἐπὶ τῆς πρύμνης, ὡς ἐκράτη-
 σον ἐπιτὰ ἐξ αὐτῶν· ἐπειδὴ οἱ Μῆδοι ἐμβαί-
 νοντες εἰς αὐτὰ, ὡς εἶδοντο, ἐφρυγον κατὰ
 τάχος. Τότε ὁ Κυναίγυρος ἀδελφὸς τοῦ ποη-
 τοῦ Λισχύλου, ἔλαβεν ἀπὸ τῆς πρύμνης τὴν
 κρατηγίδα τρίτην, ἐν ἣ ἦταν ὁ Δαίτις, καὶ
 οἱ Μῆδοι ἐκόψαν τὴν χεῖρα αὐτοῦ μὲ τὸν πί-
 λικον. Ἐκείνους ὁμως ἔλαβεν αὐτῆς μὲ τὴν
 ἄλλην χεῖρα· καὶ ἀπ' οὗ ἐκόψαν καὶ αὐτήν,
 εἰσάγασσεν μὲ τοὺς ὀδόντας τῆς τρίτης. Τότε
 ἐκόψαν καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.

δ. ζ. Οὕτω τοίνυν οικηθῆντες καὶ φυγόν-
 τες οἱ Μῆδοι, ἀρῆκαν πολλοὺς αἰχμαλώτους,
 πᾶσαν τὴν ἀποσκευὴν καὶ τὸ κρατιόπιδον, ἐν ᾗ
 ἦσαν ἀπειρα καὶ διάφορα πλοῦτη. Ἐφρουσῆθη-
 σαν δὲ τῶν μὲν Περσῶν ἐξ χιλιάδων καὶ τε-
 τρακόσιοι, σὺν αὐτοῖς καὶ ὁ Παισικρατίδης Ἰπ-
 πίας· ἄλλοι δὲ λίγουσαν, ὅτι οὕτως ἀπίθανον
 ὑστέρου ἐν τῇ Λήμνῳ. Τῶν δὲ Ἀθηναίων ἐ-
 φρουσῆσαν ἑκατὸν ἐνενηκοντα δύο, καὶ δύο
 κρατηγοὶ, ὁ Στησίλαος καὶ ὁ Πολίμαρχος
 Καλλίμαχος. Οὕτως οὖν ὁ Καλλίμαχος κατὰ

τρυπηθείς ὑπὸ σπείρων βελῶν, ἀπέθανεν ὄρθιος
 ἰσάμενος. Διὰ τοῦτο τὸ ἐπίγραμμα ἐκεῖνον πλάτ-
 τει τοὺς Πέρσας, λέγοντας πρὸς τὸν Δαρίον·
 ὦ δέσποτα, διὰ τί μαι ἔσειλεις νὰ πολεμήσω-
 μεν μὲ τοιοῦτον; παραδόξους ἀνθρώπους, οἱ
 ὅποιοι, ὅταν τοὺς διώκωμεν, εἴν φεύγουσι,
 καὶ ὅταν τοὺς φυνεύωμεν εἴν πίπτουσιν; *).
 Ἐπληρώθη δὲ καὶ ὁ Μιλτιάδης ἐλίγουν τι. Ὁ
 δὲ Ἐπίζηλος τοῦ Λουραγῆρος ἐτυρλώθη μα-
 χόμενος, ἀνευ τινὸς πληγῆς· καὶ τοῦτο ἐφάνη
 θαῦμα εἰς τοὺς Ἀθηναίους. Ὁ δὲ Θίρσιππος,
 ἢ Κύλλεος, ἔδραμεν εἰς τὰς Ἀθήνας, ἵνα
 ἀνσγγείλῃ τὴν νίκην, καὶ ἔλθων ἐκεῖ, τῶρον
 μόνον εἶπε· Χαίρετε καὶ χαίρομεν· ὅπειτα ἔ-
 πεσε καὶ ἀπέθανεν ὑπὸ τοῦ κόπου.

δ. η'. Οἱ δὲ Μῦθοι λαβάρτες τὴν φρουρὰν
 καὶ τοὺς Ἐρετριεῖς ἐκ τῆς Αἰγίλιας, περιέ-
 πλυσαν τὸ Σούνιον, ἵνα προκαταλάβωσι τὰς
 Ἀθήνας, πρὶν εἰλθῇ τὸ κράτευμα ἐκ τοῦ Μα-
 ραθῶνος. Εἰρήθη δὲ λόγος, ὅτι οἱ Ἀλκμαίω-
 νίδαι ἐκάλεσαν αὐτοὺς, οἵτινες ἦσαν γενεὰ
 μεγάλη τῶν Ἀθηναίων ἀπὸ τοῦ Ἀλκμαίωνος.

*) Ἀγθολογ. τίμη δ' 404.

ἀπογόνου τοῦ Νέσορος καταγόμηναι ὄγ. Ὁ Ἡ-
 ρόδοτος ὁμῶς οἶν πιθεύει τοῦτο τὸ ἀσύμφω-
 νον μὲ τὴν προαίρεσιν αὐτῶν, οἵτινες μισατύ-
 ραυνοι ὄντες, εἰδιώχθησαν πρότερον ὑπὸ τῶν Πει-
 σιστρατιδῶν. καὶ τέλος αὐτοὶ ἐπολίμησαν τοὺς
 Πεισιπρατίδας λόγῳ τε καὶ ἔργῳ, καὶ ἐξωλό-
 θρισαν αὐτούς. Ἰστῶν δὲ πῶς ἤθελον εὐ-
 προθύσωσι τὰς Ἀθήνας, καὶ εὐὰ δεχθῶσι πάλ-
 λιν τύραννον τὸν Ἰππίαν; Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ
 Μιλτιάδης, εἰργκε τὴν Ἀντιοχίδα θυλήν, καὶ
 τὸν κρατηγόν αὐτῆς Ἀριστίδην εἰς τὸν Μαρα-
 θῶνα, εὐὰ φυλάττει τοὺς ἀρχμαλώτους καὶ τὰ
 λάφυρα. Αὐτὸς δὲ λαθῶν τὰς εἰνυῖα φυλάς,
 εἰσέρξιν εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ φθίσας εἰς μίαν
 ἡμέραν, ἐκρατοπίδευσιν ἐξώθει τῆς πόλεως
 εἰς τὸ Ἱερεῖν τοῦ Ἡρακλείου Μυρόσργις καλού-
 μενον. Ἐράνη καὶ τοῦτο θαυμαστὸν κρατήγη-
 μα τοῦ κρατηγῶν· οἵοτι τὸ πρῶτ' ἀνεχώρησιν
 ἐκ τοῦ Ἱεροῦ τοῦ Ἡρακλείου, καὶ ἐκρατοπί-
 δευσιν τὸ ἐσπίρσις πάλιν εἰς Ἱερεῖν τοῦ Ἡρακλείου,
 ποῖν φθίσασιν οἱ Μηῆδαι εἰς τὸν Φαληρεῖα.
 Ἐλθόντες δὲ ἕστειρον, καὶ μαθόντες, ὅτι ὁ

---

*) Ὁμα παρὶ τούτων ἐν Ἄρχηγῳ.

Μηδοκτόνος Μιλτιάδης ἔρθασεν εἰς τὰς Ἀθήνας, ἐξήθησαν ὀλίγον ἔξωθεν τοῦ Φαληρέως, ἔπειτα ἀνεχώρησαν εἰς τὴν Μύκονον, καὶ ἐκλήθησαν εἰς τὴν Ἀσίαν· ἔπειτα προσεκύμισαν τοῖς Ἑριτριεῖς τῇ Δαρείῳ. Ὁ δὲ Δαρείος πρότερον μὲν ἐμαίνετο κατ' Ἀθηναίων καὶ Ἑριτριέων, τότε δὲ ἰδὼν αὐτοὺς, οὐδὲν ἄλλο εἶπεν, ἀλλὰ ἐὰν κατοικήσωσιν εἰς τὴν Κισσίαν χώραν τῆς Περσίας. Ἐλαβον δὲ αἰχμαλώτους ἑπτακοσίους ὄγδοήκοντα ἐκ τῆς Ἑριτρίας· ἀλλ' εἰς τὰ Σούσα ἔφερον μόνον τετρακοσίους, ἐν οἷς ἦσαν καὶ δέκα γυναῖκες μόνου. Οἱ δὲ ἄλλοι ἀπέθανον ὑπὸ τῆς κακοπαθείας εἰς τὸν ὄρονον. Ἰσως ἔφυγον καὶ τινές. Ἐσώζοντες δὲ ἐν τῇ Κισσίᾳ μέχρις ἐπὶ Ἡροδότου, φυλάττοντες καὶ τὴν γλῶσσαν τὴν Ἑλληνικὴν.

§. 9'. Μετὰ δὲ τὴν πανσέληνον ἦλθον καὶ οἱ Σπαρτιάται δύο χιλιάδες εἰς τὰς Ἀθήνας, εἰς τρεῖς ἡμέρας ἀπὸ τῆς Σπάρτης, ἵνα προφθάσωσι τὴν μάχην. Μαθόντες δὲ τὸ τέλος, ἦθιλον ἐὰν ἰδοῦν τοὺς Μήδους, ἐπειδὴ οὖν εἶδον ποτὲ τοιοῦτους. Ἦλθον τοίνυν εἰς τὸν Μαραθῶνα, καὶ ἰδόντες αὐτοὺς, ἐθαύμασαν· ἔπειτα ἐπαινίσαντες τοὺς Ἀθηναίους, ἀνεχώ-

ρησαν. Τοιοῦτον τέλος εἶλαθε καὶ ἡ τρίτη ἐκ-
 ρατεία τῶν Περσῶν, καὶ ἡ ἐν Μαραθῶνι μάχη,
 τὸ πρῶτον καὶ κάλλιστον ἔργον τῶν Ἀθηναίων
 κατὰ βαρβάρων, εὖθις μεταχειρίσθησαν τέχνην,
 φρένησιν, οὐδρείαν, καὶ ἀφοσίαν ἀπερίγρα-
 πτον. Ἐδείξαν τὴν Ἑλληνικὴν ἀρετὴν πρὸς
 τοὺς βαρβάρους. Ἐρέδισαν αὐτοὺς, καὶ ἐνε-
 ψύχωσαν τοὺς Ἕλληνας. Ἐντεῦθεν ἤρξαντο
 θάρρειν οἱ Ἕλληνες κατὰ βαρβάρων, καὶ κα-
 τάρουσι τὸ πλῆθος καὶ τὴν πλυτίλειαν αὐ-
 τῶν. Καὶ τέλος ἐγένοντο ἐλευθέρωται τῆς Ἑλλ-
 λάδος. Ἐν ταύτῃ δὲ τῇ ἐκκρατεῖα ὑπέταξεν ὁ
 Δῆμις τὰς Κυκλάδας νήσους, ἐξηνθραπόδισα
 τὴν Ἐπίτριαν, ἤλθε καὶ μέχρι τοῦ Μαραθῶ-
 νος *). Ἐγένετο δὲ ἡ μάχη αὕτη τῇ εἰκοστῇ
 ἐννάτῃ Σεπτεμβρίου, πρὸ χρ. 470.

(*) Ἐπίδοι, Ἐρετ, Πλούταρχο, Ἀρτεμίδ, καὶ Δόξ,
 Ἀθην. Πανσοφ. Ἀττικ. Ἀθ. Κορυθα, Πόπ, ἐν Περ
 Κιλπίβ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄.

Τετάρτη, μεγάλη, και τελευταία
 . έκρασις τῶν Περσῶν κατὰ τῆς
 Ἑλλάδος, και στρατηγὸς ὁ Ξέρ-
 . ξης Βασιλεὺς τῆς Περσίας.

§. α'. Μαλὼν ὁ Δαρτεὸς τὴν δυσυχίαν τῆς
 προειρημένης ἐκράσεως, οὖν ὠργίσθη τόσον
 διὰ τὴν ἀπειρίαν τῶν στρατηγῶν αὐτοῦ, ὅσον
 διὰ τὴν ἐμπειρίαν και ἀφοδίαν τῶν Ἀθηναίων,
 οὖν ἤσ ἀπίρυνον τὴν τιμωρίαν· ὅθεν ἀπαρσεί-
 σασ ἐκράσεύτη αὐτὸς, ἔπεμψε πανταχοῦ προ-
 σταγὸς, ἐκτοίμασσι κράτευμα, ἵππους,
 πλοία, τροφάς, και πάντα τὰ ἀναγκαία τῆς
 ἐκράσεως. Τόσον οὖν δρατικῶς και ἐνεργητι-
 κῶς ἐγένετο ἡ παρασκευή, ὡς ἐκινεῖτο και
 ἐταράττετο τρεῖς χρόνους ἡ Ἀσία. Ἐπειδὴ τῶ-
 τε οἱ Πέρσαι ἐξουσίαζον σχεδὸν πᾶσαν τὴν
 ἐγνωσμένην Ἀσίαν, και τὴν Αἴγυπτον, και
 μέρος τῆς Αἰθιοπίας. Ἐτοιμασθέντων οὖν πᾶ-
 των, ἀπεσάτησαν ἡ Αἴγυπτος τὸν τέταρτον χρό-
 νον (α), και ἦταν ἀνάγκη, ἐκ διαπίσει εἰς

(α) Πρ. κρ. 486.

δύο μέρη τῆν δύσμιν. Κατὰ τοὺς Περσικὰς νόμους, ἔπειτα καὶ διορίσῃ διαδοχὸν πρῶτον, ἔπειτα καὶ δευτέρου. Ἦ δὲ διαδοχὴ ἐγένετο ἀμφιλογος· ἐπειδὴ ἐγέννησε πρῶτον βασιλεύουσα τρεῖς υἱούς, εἰς τῆς πρώτης γυναικὸς θυγατρὸς τοῦ Γωδρύου, καὶ πρωτότοκος τούτων ἦτον ὁ Ἀρτοβαζάνης. Ἐπειτα δὲ ἐγέννησε βασιλεύουσα ἄλλους τέσσαρας εἰς τῆς Αἰτόσης θυγατρὸς τοῦ Κύρου, ὧν πρωτότοκος ἦτον ὁ Σίρξης. Ἐκείνοι οἱ δύο πρωτότοκοι δικαιολογούμενοι, ὁ μὲν, ὅτι ἦτον πρεσβύτατος πάντων· ὁ δὲ Σίρξης, ὅτι ἦτον ἐγγονὸς τοῦ Κύρου· ὡς ὁ Δαρίος ἦλθον εἰς ἀπορίαν. Τότε συνεδούλευσεν ὁ Δημόστριος τὸν Σίρξην, καὶ εἶπεν, ὅτι εἰς αὐτὸν μὲν ἐγέννησεν ὁ Δαρίος ἰδιώτης ὧν, ἐμὲ δὲ, βασιλεύουσα. Τοῦτο τοῖνυν εἰπὼν, ἐκέρθησε τῆν κρίσιν. Ὁ δὲ Πλούταρχος λέγει ἄλλως τοῦτο. Τοῦτου δὲ γενομένου, παρεσκευάζετο ὁ Δαρίος καὶ δευτέρου. Ἀλλ' ἐπίθωνε λυπούμενος (α), ὅτι εἰς ἀπορίαν, οὔτε τῆν Αἴγυπτον καὶ ὑποτάξῃ, οὔτε τοὺς Ἀθηναίους καὶ τιμωρήσῃ.

(α) Πρ. κρ. 486.

δ. β'. Παραλαβών δὲ ὁ Ξέρξης τὴν ἀρ-
 γὴν, ἔσπευδε νὰ ὑποτάξῃ τὴν Αἴγυπτον μόνον,
 περὶ δὲ τῶν Ἀθηναίων δὲν ἐφρόντιζεν. Ὁ Μερ-
 δούσιος ὅμως παρεκίνησε αὐτὸν ἀδιακόπως κατὰ
 τῆς Ἑλλάδος, λέγων, ὅτι εἶναι χώρα εὐφο-
 ρος, ἔχουσα καὶ διάφορα δένδρα καρποφόρα,
 καὶ ἄλλα πολλά, καὶ τέλος εἶναι ὠφέλιμος πρὸς
 τὴν Περσίαν. Ἐν τούτοις δὲ παρεκίνησαν αὐτὸν
 καὶ οἱ Πεισιρατίδαι. Ἔτι δὲ καὶ οἱ Ἀλευαδαὶ
 βασιλεῖς, τῆς Θετταλικῆς Λαρίσης, σύμφωνοι
 ὄντες μὲ τοὺς Πεισιρατίδας, ἐπέμψαν πρε-
 σβείαν πρὸς αὐτὸν, λέγοντες τὰ αὐτά. Ἐτυχε
 δὲ εἰς τὰ Σούσα τότε καὶ ὁ Ἀθηναῖος Οὐνομά-
 κριτος, ὁ χρησμολόγος καὶ ἐξηγητὴς τῶν χρη-
 σμῶν τοῦ Μουσαίου, καὶ ἔπεισαν αὐτὸν οἱ
 Πεισιρατίδαι, νὰ χρησμουλογῇ πρὸς τὸν Ξέρ-
 ξην, ὅτι εἶναι πεπρωμένου, νὰ γιφυρώσῃ τις
 Πέρσης τὸν Ἑλλήσποντον, καὶ νὰ διαβιβάσῃ
 πολὺ κράτειμα Περσικὸν εἰς τὴν Ἑλλάδα.
 Ταῦτα τοῖσιν καὶ ἄλλα τοιαῦτα λέγουσι, ἔ-
 πεισαν τὸν Ξέρξην. Ὅθιν ἀφ' οὗ ὑπέταξε τὴν
 Αἴγυπτον (α), ἐκάλεσεν εἰς σύνοδον τοὺς πρῶ-

(α) πρ. κρ. 484.

κρείτους τῶν Περσῶν, καὶ εἶπε τὴν περὶ τῆς
 Ἑλλάδος γνώμην αὐτοῦ, λίγων ἅμα καὶ τὰ
 αἴτια, καὶ ὑποσχόμενος ἀμοιβὰς, εἰάν ὑπα-
 κούσῃσι προθύμως εἰς τοῦτο. Ἐπειτα ἐζήτησε
 καὶ τὴν γνώμην ἑκάστου. Τότε ἤρξατο πάλιν
 ὁ Μαρδόνιος, καὶ εἶπεν ἄλλα τε πολλὰ, καὶ ὅτι
 ἡ ἀλυσὶς τῆς Ἑλλάδος εἶναι εὐκόλος, ἐπειδὴ
 οἱ Ἕλληνας οἶόν εἶναι ἱκανοί, νὰ ἀντιπαραστα-
 χθῶσιν εἰς τὴν δύναμιν τοῦ βασιλείως, καὶ ἄλ-
 λα τοιαῦτα. Ἐπειδὴ δὲ εἰσιώπων οἱ ἄλλοι,
 εἶπε μετὰ τοῦτον ὁ Ἀρτιάθανος ἀδελφὸς τοῦ
 Δαρείου, νὰ παύσῃ τοῦ σκοποῦ τούτου, καὶ
 νὰ μὴ πειθῆται εἰς τοὺς λόγους τοῦ Μαρδο-
 νίου, ἀλλὰ νὰ φοβασθῆ, ὅτι μένον οἱ Ἀθη-
 ναῖοι εὐίκεσαν τοσεύτεον κράτισμα. Ἀφ' οὗ οὐδὲ
 προέβην ὅλα, ὅσα ἔπαθον ὁ Ξέρξης ὑστερον,
 εἶπε καὶ τοῦτο ἐνθυμοῦ, ὅτι οὕτω συνεβού-
 λησα καὶ τὸν πατέρα σου, νὰ μὴ κρατεύσῃ
 κατὰ Σκυθῶν, καὶ οἶόν ὑπήκουσιν, ὅμως ὑστε-
 ρον μετενόησιν. Στοχάσου δὲ καὶ τοῦτο,
 ὅτι εἰσὶν οἱ Ἕλληες Σκύθαι, καὶ οὗτοι Ἕλληες.
 Δὶν ἐπίσθη ὅμως ὁ Ξέρξης, ἀλλ' ὀπιρῶσιν
 τὴν ἐκκρασίαν, καὶ περιστέουσιν αὐτὴν εἰς
 τέσσαρας κρίνους μετὰ τὴν ἀλυσιν τῆς Ἀλυ-

που. Ὁ δὲ Δημάρατος μαθὼν τὴν βεβόησιν ἀπόφασιν αὐτοῦ, ἔγραψεν αὐτὴν μουσικῶς πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, καὶ ἑκεῖνοι ἐκοινολόγησαν αὐτὴν πρὸς τοὺς ἄλλους Ἕλληνας.

δ. γ. Παρασκευαζόμενος τοίουν ὁ Ξέρξης, ἐπεμψε πρίσβεις πρὸς τοὺς Καρχηδόνιους, καὶ συνειρώνησε συμμαχίαν, ἵνα πολεμήσωσιν ἑκεῖνοι συγχρότως τοὺς ἐν Ἰταλίᾳ Ἕλληνας, ὥς ἢ μὴ δυναθῶσι καὶ πέμψωσι βοήθειαν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ὅθιν οἱ Καρχηδόνιοι ἠτοίμασαν εἰς τρεῖς χρόνους τριακυσίας χιλιάδας ἐπίπλομα, καὶ πολλὰς τριήρεις, μὲν τὸ χρυσίου τοῦ Ξέρξου. Ἐπειτα ἐπεμψεν ἐπιστάτας, καὶ γεφυρώσασιν τὸν Ἑλλησπόντον, καὶ Στρυμόνα, καὶ σκαψῶσι καὶ τὴν πολυθρύλλητον διώρυγαν εἰς τὸν Ἰσθμὸν τοῦ Ἄθωνος. Τούτων οὖν τῶν δύο ἔργων ἐπεμψε δύο ἐπιστάτας, τὸν Ἀρταχάειον υἱὸν τοῦ Ἀρταίου, καὶ τὸν Βουβάρην τοῦ Μεγαβάξου. Οὗτοι δὲ πρῶτον μὲν ἐγεγύρωσαν τὸν Στρυμόνα, ἔπειτα ἦλθον εἰς τὴν Ἄκαυτον. Τοῦ δὲ Ἑλλησπόντου ἦσαν ἄλλοι ἐπιστάται. Ὁ Ἰσθμὸς τοῦ Ἄθωνος εἶναι στενέτατος πλησίον τῆς τότε πόλεως Σαῦνης, καὶ τῆς Ἀκάυτου τοῦ νῦν Ἰερίσου, ὡς πιστὰ

ὥρας μακρὰς τῶν Σταγείρων, ὅπου φαίνονται
 εἶς τὰ λείψανα τῆς θιώρυγος, καὶ οἱ ἄνθρωποι
 ἐνθυμοῦνται εἶτι κατὰ παράδοσιν τὸ ἔργον, ἢ
 ἐξ ἰσορίας. Ἐσώθην δὲ τοῦ Ἰσθμοῦ ἐν τῇ Χερ-
 σουήσῃ τοῦ Ἄθωνος, ὅπου εἶναι ἤδη τὰ μο-
 ναστήρια τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ἦσαν πάντα πόλεις·
 Δίον, Ὀλόρυξος, Ἀκρόθων, Θύσσος καὶ
 Κλιωναί. Τούτων οὖν τοὺς ἰγκατοίκους, καὶ
 τῶν ἐξωθεν πλησιεσέων πόλεων, συνάξαντες
 οἱ ἐπιστάται, ἔσκαπτον τὴν θιώρυγα τρεῖς
 χρόνους· ἐπειδὴ τρεῖς χρόνους πρὸ τῆς ἐκ-
 σκαπτικῆς ἐπέμψθησαν. Εἶχον ἄμους καὶ πολ-
 λούς Φοίνικας. Ἐγίνετο δὲ τόσον πλατεῖα, ὥστε
 διέβαινον δύο τριήρεις παραλλήλως. Ὁ σκο-
 πὸς τοῦ Ξέρξου περὶ τῆς θιώρυγος ἦτον, εὐ-
 φροδίστη τοὺς Ἕλληνας ἴσως· ἢ τῷ ὄντι ἐφρο-
 δαίτο εὐὰ περιπλεύσῃ τὸν Ἄθωνα διὰ τὴν δυσ-
 χλίαν τοῦ Μαρδοῦλου.

§. δ. Ἐν ᾧ ἐγίνοντο ταῦτα, σκολιγέτω
 τὸ μὲν πιζικὸν ἐράτευμα εἰς τὰ Ἐρόταλα τῆς
 Καππαδοκίας, ὃ δὲ ρόλος εἰς τὴν Φώκιαν καὶ
 Κύμην τῆς Διολίδος. Ἐπειτα κατέβη καὶ ὁ Ξέρ-
 ξης τὸ φηλοπυρον εἰς τὰς Σέρδεις (ε), ὅπου

(ε) Πρ. κτ 480.

ἤλθε καὶ τὸ περσικὸν ἐράτευμα. Ἐκείθιο δὲ ἐπεμψε κήρυκας εἰς πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα, νὰ ζητήσῃσι γῆν καὶ ὕδωρ, καὶ νὰ παραγγείλωσιν, ἵνα ἐτοιμάσῃσι τροφὰς διὰ τὸ ἐράτευμα, καὶ δεῖπνα δι' αὐτὸν καὶ διὰ τοὺς ἐρατηγούς αὐτοῦ. Μόνο εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ εἰς τὴν Σπάρτην δὲν ἐπεμψε κήρυκας, ἐπειδὴ ἐφοίτησαν τοὺς ἄλλους τοῦ Δαρείου πρότερον. Ἐμείθε τοῖσιν εἰς τὰς Σάρδεεις ὅλον τὸν χειμῶνα, ὥστε οὐ ἐγεφυρούθη ὁ Ἑλλήσποντος, ἐσκάφη καὶ ἡ διώρυξ. Ἐπειτα ἀναξεύξας τὴν ἀνοιξίαν πανκρατιᾶ, ἤλθεν εἰς τὴν Τρωάδα, καὶ ἀνέβη εἰς τὴν ἀκρόπολιν τοῦ Πριάμου Πέργαμον καλουμένην, ἵνα θεωρήσῃ αὐτήν. Ἐρωτήσας δὲ περὶ πάντων, καὶ θεωρήσας πάντα, ἐθυσίασε Χιλιόμην εἰς τὴν Ἰλιάδα Ἀθηναῖν. Ἀφ' οὗ δὲ συνῆλθεν ὅλον τὸ ἐράτευμα περὶ τὸν Σκάμανδρον ποταμὸν, καὶ ἤρξαντο πίνειν οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ ζῶα, ἐξηράνθη ὁ Σκάμανδρος. Ἐράτευσε δὲ μὲν τοιαύτην παράταξιν. Πρῶτον ἐπορεύοντο οἱ σκευοφόροι καὶ τὰ ὑποζύγια. Ἐπειτα πᾶν τὸ ἐράτευμα ὅλων τῶν ἐθνῶν μεμιγμένον· εἶτα ἤρχοντο χίλιοι Ἴππεις ἐκλεκτοὶ τῶν Περσῶν. Μετὰ δὲ τούτους χίλιοι λοχα-

φόροι· ἐαλείκτοι, ἔχοντες τὰς λόγχας ἀνατί-
 τραμμένους πρὸς τὰ κάτω· ἔπειτα ἦσαν οἵκα
 Ἴπποι Νυσσαῖοι, πολυτελέστατα κεκοσμημέ-
 ναι, καὶ ὑψερρον ἦρχετο τὸ Ἴερὸν ἄρμα τοῦ
 Διὸς, ἐλκόμενον ὑπὸ δύο λευκῶν Ἴππων· ὁ
 δὲ ἠνίοχος ἠκαλοῦθη πιζός, κρατῶν ὀπισθεν
 τοὺς χαλιναύς· ἔπειθ' εἰς τοῦτο τὸ ἄρμα θέν
 ἐκάθητο ποτὶ ὄνθρ' ὕπας. Τοιαῦτα ἔχουσιν εἶ-
 τα Ἀσσιακά εἶθνη. Ἐπειτα δὲ ἦρχετο ὁ Ξίρ-
 ξης ἐφ' ἄρματος ἐλκόμενον ὑπὸ Νυσσαίων Ἴπ-
 πων. ἠνίοχος δὲ αὐτοῦ ἦεν ὁ Πατιρσμίης
 υἱὸς τοῦ Ὀτσάνου. Μισὰ δὲ τοῦτου ἠκαλοῦθη
 ἑλλη τοιαύτη περὶ αἰξίς πλειόνων ὄνθρ' ὕπων.
 Παρίπλαι δὲ ὡσαύτως καὶ ὁ ρόλος· Ἐλθὼν
 οὖν εἰς τὸν Ἑλλησποντον, εὐθὺς περισκυνεύσαν
 οἱ Ἀδυθῆνοι, κατὰ τὴν πρασαγὴν αὐτοῦ, θρό-
 νον λίθινον ὑψηλόν, ἐπέτινος λόφου, ἐκάθη-
 σεν εἰς αὐτόν· θεωρήσας δὲ τὸ ράτισμα αὐ-
 τοῦ καὶ τὸν ρόλον, καὶ ἰδὼν τὸν Ἑλλησπον-
 τον πλήρη πλοίων, καὶ τὰς περὶ αἰξίς πλείους
 ρατισμαίων, ἐμακρόρισεν ἐαυτὸν, ἔπειτα ἰδέ-
 κρυσεν, ἐνθυμούμενος τὸ βραχὺ τοῦ βίου, καὶ
 λυπούμενος, ὅτι θέν εἶναι μικρόβιος, ὅσ' ὀπ-
 λαμβάνη τὰ καλά ταύτης τῆς εὐδαιμονίας·

Ἐγένετο δὲ ἐκεῖ καὶ γύμνασμα τοῦ εἴλου, καὶ εὐίκτησαν οἱ Σιδόνιοι.

δ. ε'. Ἐν ταῦτοις δὲ ἐγεφυρώθη ὁ Ἑλλάσποντος, ὅπου εἰδούλιον Φοίνικες καὶ Αἰγύπτιοι, μεταξὺ Ἀδύδου καὶ Σησοῦ, εἰς τὸ ἐκνωτάτου μέρος, ἐνθα εἶναι τὸ πλάτος ἑπτὰ σταδίων. Συνίδη ὁμως ἄνεμος σφοδρὸς, καὶ διέλυσε τὰ συνδιδεμένα πλοῖα, ὥς δισκορπίσθησαν, καὶ διελύθη ἡ γέφυρα. Ὄθιν ἀγαπακένους ὁ Πέρξης, ἔρριψεν εἰς τὸν Πόντον ἐν ζεύγος σίδηρα, ἵνα δουλώσῃ καὶ αὐτὸν διὰ τὴν ἀπειθειαν. Ἐπειτα ἐκέλευσε, νὰ διέρωσι τὸ ὕδωρ αὐτοῦ μὲ μάστιγας, ἀπειλοῦντες καὶ ὑβρίζοντες. Καὶ οὕτως ἐτιμωρήθη ὡς ἀπειθήσ ὁ Ἑλλάσποντος μὲ τρισκοσίους μαστρούς ἀδικως. Ἐπειδὴ δικαίῳ λόγῳ ἔπρεπε νὰ δείρῃ τὸν ἄνεμον, τὸν αἴτιον τοῦ κακοῦ, καὶ οὐχὶ νὰ τιμωρῇ τὸν Ἑλλάσποντον, καὶ νὰ φοβιρῆ νὰ κούψῃ καὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἀθωνος. Κατεσκευάσθη ὁμως ὑψηρὸν γέφυραν διπλῆν, καὶ στενωτήραν, καὶ ἐπίρασεν διὰ τῆς μᾶς τὸ κράτειμα, καὶ διὰ τῆς ἄλλης ἡ ἀποσκευή. Διίδαπεν δὲ ἀδιακόπως ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ τελευταῖος διίδη ὁ Πέρξης. Ἐκείθεν δὲ ἐρχόμενος διὰ τῆς Θρη-

πικῆς Χερσονήσου, ἐξήρανε καὶ τὸν Μίλαυα ποταμὸν. Ἐπειτα διαβάς τὴν Αἴνον, ἐκρατοπέδουσιν εἰς τὸν Δορίσκον, ὅπου εἶναι πεδιάς τῆς Θράκης παραθαλασσία, καὶ ἄρμολιωτάτη εἰς κρατόπειδον τοσαύτου κρατοῦ. Ἐκεῖ ἦτον καὶ φρούριον, καὶ φρουρὰ Περσῶν, ἐκ τῶν πρατίρων ἐκρατειῶν.

§. 5. Ἐκεῖ τοίνυν ἐθεώρησε, καὶ ἐμίτρησε τὸ κράτευμα οὕτω. Συνήθροισιν εἰς ἓνα διάστημα τόπου δέκα χιλιάδες ἀνθρώπους. Ἐπειτα φράξας τὴν περιοχὴν ταύτην, μεταχειρίσθη αὐτὴν μίτρον δέκα χιλιάδων ἀνθρώπων. Οὕτω τοίνυν μετρήσας τὸ κράτευμα ὅλον κατὰ εἶδη ὡς εἶπον μὲ τὸ κοιλόν, εὔρε τοὺς μίτρον τῆς ξηρᾶς ἑκατὸν ἑβδομήκοντα μυριάδων· ἃ εἰσιν ἐν μιλιούσιον καὶ ἑπτακοσίας χιλιάδας. Ἦσαν δὲ τὰ ἐξῆς εἶδη ἐν τῇ ἐκρατείᾳ ταύτῃ.

Ἔθνη	Στρατηγοὶ οὕτως.
Ἀσσύριοι	Ὀτάσπης.
Ἄριοι	Σισάμης.
Ἀράβιοι	} Ἀρσάμης τοῦ Δαρείου.
Αἰθίοπες	